

Milan Chabera – malíř emocí a tušeného řádu

autor: PhDr. Radan Wagner

Žijeme v době nejasných obrysů a tušených, místy až nezřetelných řádů společenských a všeobjímajících. Potýkáme se denně s hledáním identity, masovou lhotejností, vyprázdněným hedonismem, povrchním hklouzáním všeho druhu, prázdnotou, ale i s jakýmsi novým nadějným uvědomováním a touhou poznávat podstatu tohoto dění. Postmoderní společnosti chybí stálé a skutečné ideje zjevené na obzoru, idoly či vize a tak svět, kde se odehrává skutečné velké úsilí o sebepoznávání, je světem každého z nás – osobní život, z velké části skrytý okolnímu prostředí, děj, který lze spíše malovat než vyprávět...

Na obrazech Milana Chabery, obyvatele tohoto zlomového prostředí, se mísí – nenásilně či snad přirozeně – a také střetávají svébytným způsobem neustávající chaos a usazující řád. S živočišnou vervou jsou v rychlém sledu nejprve kladeny různé úhlové linie a pak i barevná četná pole, která se doplňují, ale i překrývají, vymezují a rozplývají do zastřených přechodů. Na čtvercových kompozicích je pro nepřipraveného diváka soustředována přemíra pohledů, skrumáží, detailů, fragmentů a dalších vizuálních gest. Přes takové hýřivé tvarosloví, naplněné jasně pocíťovanou projevenou emocí nejsme, coby diváci, vydáni všanc bezmeznému reji a rozbíhajícím se nepokojným křivkám.

V jakémisi druhém plánu je totiž ukotven řád a vnitřní pevnější smysl – více tušená než viděná "stavba" příběhu, pocitu či letmého zážitku. Stopy čistých barev i zemitých rozplývajících se nádechů – rozhodných úhožů i lazurních tlumení jsou jakoby korigovány soudržnou sítí jasně daného výrazového jazyka, vzrostlého na ústálených a téměř neměnných autorových zásadách. Chaos a řád – emotivní nekontrolovaná výbušnost a novověká snaha najít střed a podstatné souvislosti... to jsou dvě výchozí polohy a výchozí pilíře Milana Chabery – uzavřeného, přemítajícího a ve své tvorbě velice koncentrovaného malíře.

Od dob ztráty nedělitelné nadosobní jednoty – náboženské či filosofické – se zásadně změnil pohled na svět a jeho hodnocení a dokonce hodnoty samé. Okamžitá inspirace, pohnutí, průnik – vzácný okamžik osobního hledání v prostředí v němž žijeme, se může bez obtíží rovnat dlouhodobému usilovnému pozorování. Pohyb jedině vteřiny může přinést to, co zdlouhavé hledání a nalézání. Celek je definitivně skládán z všemožných úhlů a nekonečné fragmentace... Chabera tento fakt pocíťuje zvláště naléhavě a zřetelně. V nejrůznějších příbuzných konfiguracích se v modernistickém duchu vydává na cestu pochyb, nadějí a věčných návratů. Svě téma člověka obhlíží a často bleskově zaznamenává z jakéhosi kruhového obestření.

Chabera nechce být aktuálním glosátorem, ironickým požívačným postmodernistou a nezávazným bavičem či zvrhlým kulturním sadistou a exhibicionistou. Jeho malba je výsledkem bezprostředního boje – střetu nálad, reflexí proudu vědomí, které s sebou přináší nejrozmanitější impulzy a možná i protichůdné směry. Nositelem těchto dějů

jsou zpravidla figury zasazené do rozevřeného členitého prostředí, lidé a pravděpodobně autor sám. Pozorujeme jedince, pár, jinde vyjímečně i početnější shluk jako součást emotivní tkáně, proměňující se místy v nepřehledné labyrinty. Dívám se na obrazy bytostného expresionisty milujícího vzedmutou nadsázku a vzrušivé drama, malíře jehož “pohyblivé” čtvercové kompozice nám připomínají květnaté symfonie s pestrou výrazovou škálou a bohatou skladbou nasycenou údernými sbory, drobnopisnými sólovými instrumentacemi či sólovými party. Šedavé úvody a červeně zbarvené gradační úhozy, důrazy a bezodkladná gesta, klid a pohyb otevřené duše...

Chabera zaznamenává jistě v zásadě svou vlastní životní zkušenost, která však čímisi nabývá širší platnosti. V přímém a nekalkulovaném přednesu se dotýká – možná vědomě, ale spíše obdivuhodně napojen na pradávne prameny společné paměti – otázek s širší platností. Proto nás jeho obrazy, přes svou vířivou exaltovanost, dojmají, přitahují a obohacují. Věříme jim, neboť jsou o nás samých.

CHA
BE
RA